

**Klimat- och
näringslivsdepartementet**
Miljöprövningsenheten
Departementssekreterare
Kristin Skeppsby
Diarienr: KN2025/01878

Vår ref: R-SI202595

Helena Sjögren
Helena.sjogren@skogsindustrierna.se
Tel 072 585 72 35

Yttrande över promemorian Ny myndighet för miljöprövning

Skogsindustrierna ger här ett yttrande över promemorian Ny myndighet för miljöprövning. Fungerande miljötillstånd och effektiva processer är nödvändigt för våra medlemmars verksamheter. Skogsindustrin vill fortsätta att utvecklas, investera och utveckla den hållbara bioekonomin. Dagens miljötillståndssystem bromsar utveckling vilket varken är till gagn för miljö eller svensk konkurrenskraft. Skogsindustrierna välkomnar att en ny myndighet för miljöprövning tillsätts som ett första steg att reformera miljötillståndsprocesserna.

Sammanfattande synpunkter

- Tillstyrker en ny miljöprövningsmyndighet
- Säkerställ en regional förankring
- Genomför miljötillståndsutredningens förslag i sin helhet
- Involvera aktörer i relevanta samråd
- Skogsindustrierna är en relevant remissinstans för miljö rätt

Tillstyrker en ny miljöprövningsmyndighet

Skogsindustrierna välkomnar att regeringen tillsätter en ny miljöprövningsmyndighet. Ett av grundproblemen i dagens miljötillståndsprocesser är själva formen där våra medlemmars önsknings om möjlighet till utveckling prövas i domstol med myndigheter och verksamhetsutövare mot varandra i ett mål. Detta format passar väl i brottmål men inte när det handlar om utveckling och som gynnar samhället i form av arbetstillfällen, ekonomi och minskad miljöpåverkan.

Skogsindustrierna är massa-, och pappers- och den trämekaniska industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och pappersbruk i sammanlagt 22 koncerner/företag och cirka 120 sågverk i ett 60-tal koncerner/företag, samt ett antal företag med nära anknytning till massa-, pappers-, eller trävarutillverkning. Arbetsgivarverksamheten bedrivs tillsammans med gruvsektorn och stål- och metallsektorn inom organisationen Industriarbetsgivarna. Inom Skogsindustrierna ingår verksamheten Svenskt Trä och sekretariatet för BioInnovation. Svenska skogsindustrin sysselsätter cirka 140 000 personer och exporterade för 185 miljarder kronor 2024.

Det kanske viktigaste argumentet för att skapa en ny miljöprövningsmyndighet är att det ligger mer i linje med EU-rätten. Sverige har nu ett helt eget system som skär sig med flera EU-direktiv inklusive MKB-direktivet. Det är inte längre möjligt att slipa på vårt befintliga system då EU-rätten har ett annat upplägg där första instans förväntas vara en förvaltningsmyndighet. Sverige har under de senaste åren behövt försöka hantera ett antal överträdelseärenden och de riskerar bli fler om vi fortsätter att ha ett helt annorlunda system mot resten av EU.

Prövningsmyndigheten har till skillnad från en domstol möjlighet att arbeta tillsammans med verksamhetsutövaren genom processen. I dagens system finns det stora brister i möjlighet till vägledning genom processen. Det kan till exempel handla om att tidigt komma fram till vilken metodik som är lämplig för att utreda miljöpåverkan eller hur en inventering ska genomföras. Bland annat länsstyrelser har menat att de inte kan vägleda eftersom de senare ska bedriva tillsyn på samma anläggning. En ny ordning med en miljöprövningsmyndighet ska kunna läka denna stora brist och tekniska aspekter kan lösas tidigare i processen. Ingen, annan än konsulter, har tjänat på att kostsamma utredningar har genomförts på ett sätt som Miljöprövningsdelegation eller domstol senare inte varit nöjda med.

Säkerställ regional förankring

Det framgår inte med tydlighet hur den nya myndigheten ska organiseras. I syfte att säkerställa regional kännedom och underlätta kompetensförsörjning förespråkar vi miljötillståndsutredningens förslag om att denna nationella myndighet ska ha ett antal regionalkontor. Vi bedömer att 5-6 kontor kan vara lämpligt, förslagsvis på de orter dagens mark- och miljödomstolar finns. Dessa kontor bör vara ordnade i samma centrala myndighet.

Den nya miljöprövningsmyndigheten behöver få tillräckliga resurser för att säkerställa en effektiv och kompetent organisation.

Genomför miljötillståndsutredningens förslag i sin helhet

Det är hög tid för en reform av miljöprövningssystemet och Skogsindustrierna yrkar på att förslagen som läggs fram i SOU 2024:98 genomförs. Att denna myndighet tillsätts är ett positivt första steg, men det är viktigt att reformen av processer samt andra delar också genomförs.

Det finns myndigheter som argumenterar för att endast göra små förändringar och hänvisar till att ett förbättringsarbete pågår. Det stämmer att vissa förbättringar sker, men det är inte tillräckligt och det löser inte de stora frågorna om hur vi ska se till att hantera EU-rätten.

Skogsindustrin har förståelse för att det kan bli stökigare under en begränsad period då stora förändringar sker. Detta gäller även under en nödvändig reform av miljöprövningssystemet.

Involvera aktörer i relevanta samråd

Då det under den senaste tiden varit diskussioner om hur samråden ska fungera kommenterar vi även detta även om det Skogsindustrierna välkomnar utredningens förslag om att samråden läggs i linje med EU-rätten och leds av miljöprövningsmyndigheten. Samråden är en viktig del av miljötillståndsprocessen där närboende och andra intressenter både kan få en bättre bild av

projektet som ärendet gäller och ge inspel till processen. Att det blir miljöprövningsmyndigheten som leder samrådet är en förbättring eftersom det säkerställer att det går rätt till, att rätt aktörer har relevant information samtidigt som verksamhetsutövaren undviker avslag på grund av felaktigt samråd.

Det är relevant att i enighet med EU-rätten ha ett obligatoriskt samråd när ansökan är komplett. Det tidiga samrådet är inte särskilt relevant vid förändringar i befintliga verksamheter vilket även visat sig på dessa samråd med få deltagare. Vid stora förändringar eller vid helt nya verksamheter är det i verksamhetens intresse att tidigt ha ett samråd med alla som är intresserade. Detta kan fortfarande genomföras även om det är frivilligt. För acceptansen för stora projekt är det något som rekommenderas.

Samråden kan även förbättras med ökad digitalisering som kan göra projekt mer transparenta och lättare att ta del av.

Skogsindustrierna är en relevant remissinstans för miljö rätt

Det är anmärkningsvärt att Skogsindustrierna inte fanns med som remissinstans för denna promemoria. Skogsindustrierna är massa-, och pappers- och den trämekaniska industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och pappersbruk i sammanlagt 22 koncerner/företag och cirka 120 sågverk i ett 60-tal koncerner/företag, samt ett antal företag med nära anknytning till massa-, pappers-, eller trävarutillverkning. Svenska skogsindustrin sysselsätter cirka 140 000 personer och exporterade för 185 miljarder kronor 2024.

Vi är medvetna om att det är möjligt att yttra sig även om man inte är remissinstans, vilket vi härmed också gör. Men det är en skillnad då vi även är medvetna om departementets praxis om att inte publicera yttranden som kommer från andra än de som finns namngivna i missivet. Denna praxis bör ändras. Skogsindustrierna har länge varit aktiva i att arbeta för mer effektiva miljötillståndprocesser och var med i miljötillståndsutredningens referensgrupp.

Stockholm

2025-12-08

För Skogsindustrierna

Helena Sjögren
Ansvarig miljöpolitik